

προτεινόμενα θέματα
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

🏛️ Λιδαγμένο κείμενο 🏛️

ΠΛΑΤΩΝΟΣ Πολιτεία, 519C - 520A

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγὼ, τῶν οἰκιστῶν τὰς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφραμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴν ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δὴ;

Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγὼ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἐπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτοὺς, καὶ ποιήσομεν χεῖρον ζῆν, δυνατόν αὐτοῖς ὃν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγὼ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναί ἀλλήλοις τῆς ὠφελείας ἦν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὧσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῆ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

Ἀληθῆ, γὰρ, ἔφη ἐπελαθόμεν γὰρ.

Σκέψαι τοίνυν, εἶπον, ὦ Γλαύκων, ὅτι οὐδ' ἀδικήσομεν τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοσόφους γιγνομένους, ἀλλὰ δίκαια πρὸς αὐτοὺς ἐροῦμεν, προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τε καὶ φυλάττειν.

- A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε το απόσπασμα :
«Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγὼ, . . . σύνδεσμον τῆς πόλεως».

Μονάδες 10

- B. Να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα :

- B1. «συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ» : Πώς δικαιολογείται η χρήση βίας από το νόμο κατά τον Πλάτωνα;

Μονάδες 10

B2. Ποιο θεωρεί ο Πλάτωνας ως πρωταρχικό μέλημα του νόμου; Πώς διαγράφονται οι σχέσεις των πολιτών μεταξύ τους και μεταξύ αυτών και του νόμου στο κείμενο;

Μονάδες 10

B3. Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει ο Σωκράτης από τη συζήτηση που προηγήθηκε αναφορικά με το ρόλο των φιλοσόφων;

Μονάδες 10

B4. Κάτω από ποιες προϋποθέσεις οι φύλακες-επίκουροι προάγονται σε φύλακες-άρχοντες; Ποιες είναι τότε οι ευθύνες και οι ενασχολήσεις τους;

Μονάδες 10

B5. α) *ἀφικνοῦμαι, ἐπιτρέπω, ἐθέλω, μηχανῶμαι, ἐπιμελοῦμαι* : Να γράψετε για καθένα από τα παραπάνω ρήματα του κειμένου ένα συνώνυμο ρήμα στην αρχαία ελληνική γλώσσα. **Μονάδες 5**

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ουσιαστικό
<i>ἀναγκάσαι</i>	-η	
<i>μετέχειν</i>	-μα	
<i>ποιήσομεν</i>	-τής	
<i>πράξει</i>	-ις	
<i>τρέπεσθαι</i>	-ος	

Μονάδες 5

 Αδίδακτο κείμενο

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Πόροι, Α΄

Προτάσεις για την εξυγίανση της αθηναϊκής οικονομίας.

Ἐγὼ μὲν τοῦτο ἀεὶ ποτε νομίζω, ὁποῖοί τινες ἂν οἱ προστάται ᾧσι, τοιαύτας καὶ τὰς πολιτείας γίνεσθαι. ἐπεὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων προεστηκότων ἔλεγόν τινες ὡς γινώσκουσι μὲν τὸ δίκαιον οὐδενός

ἦττον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, διὰ δὲ τὴν τοῦ πλήθους πενίαν ἀναγκάζεσθαι ἔφασαν ἀδικώτεροι εἶναι περὶ τὰς πόλεις, ἐκ τούτου ἐπεχείρησα σκοπεῖν εἴ πῃ δύναιντ' ἄν οἱ πολῖται διατρέφεσθαι ἐκ τῆς ἑαυτῶν, ὅθενπερ καὶ δικαιοτάτον, νομίζων, εἰ τοῦτο γένοιτο, ἅμα τῇ τε πενίᾳ αὐτῶν ἐπικεκουρηθῆαι ἄν καὶ τῷ ὑπόπτους τοῖς Ἕλλησιν εἶναι. Σκοποῦντι δὴ μοι ἅ ἐπενόησα τοῦτο μὲν εὐθύς ἀνεφαίνετο, ὅτι ἡ χώρα πέφυκεν οἷα πλείστας προσόδους παρέχεσθαι. ὅπως δὲ γνωσθῆ ὅτι ἀληθὲς τοῦτο λέγω, πρῶτον διηγῆσομαι τὴν φύσιν τῆς Ἀττικῆς.

♦ ἐπικουρῶ = βοηθῶ, ανακουφίζω, γλιτώνω

- Γ1.** Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. **Μονάδες 20**
- Γ2.** Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
τοιαύτας	τη γενική πληθυντικού στο γένος που βρίσκεται
ἦττον	τον ίδιο τύπο στο θετικό βαθμό
ἑαυτῶν	τη δοτική πληθυντικού στο πρώτο πρόσωπο
ἀληθὲς	την αιτιατική πληθυντικού στο γένος που βρίσκεται
τὴν φύσιν	τη δοτική ενικού
προεστηκότων	το δεύτερο ενικό πρόσωπο στην προστακτική του Αορίστου Β' στη φωνή που βρίσκεται
ἔφασαν	το απαρέμφατο του Ενεστώτα

ἐπενόησα	το τρίτο ενικό πρόσωπο στην ευκτική του ίδιου χρόνου στη φωνή που βρίσκεται
πέφυκεν	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική του Αορίστου στη φωνή που βρίσκεται
διηγῆσομαι	το δεύτερο ενικό πρόσωπο στην οριστική του Παρατατικού στη φωνή που βρίσκεται

Μονάδες 10

Γ3α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου :
τοιαύτας, τῶν προεστηκότων, διὰ τὴν πενίαν, τῇ πενία, τοῖς Ἑλλησιν, παρέχεσθαι.

Μονάδες 6

Γ3β. «ὅπως δὲ γνωσθῆ ὅτι ἀληθὲς τοῦτο λέγω, πρῶτον διηγῆσομαι τὴν φύσιν τῆς Ἀττικῆς»: Να εξαρτήσετε την παραπάνω περίοδο από τη φράση «Ξενοφῶν ἔφη».

Μονάδες 4

τύχη ἀγαθὴ !!!

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

Ρένα Σαρμπάνη